

ÖREBRO

Stadsrevisionen i Örebro kommun

2021-04-15

Till
Fullmäktige i Örebro kommun
212000-1967

Revisionsberättelse för år 2020

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse och nämnder och genom utsedda lekmannarevisorer, den verksamhet som bedrivits i kommunens företag samt i stiftelsen Activa.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamheten samt för återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi ser mycket allvarligt på att flera av kommunens nämnder under flera år redovisat underskott och trots att åtgärder vidtagits inte lyckats komma till rätta med de ekonomiska underskotten. Årets underskott för hemvårdsnämnden uppgår till -54,4 mnkr, för socialnämnden uppgår underskottet till -10,9 mnkr och för vårdboendenämnden -17,1 mnkr. En fortsatt mycket stark fokusering på ekonomin är en absolut nödvändighet för att en ekonomi i balans skall uppnås. Vikten av att fullmäktiges budget hålls, kan inte nog betonas. Revisionen kommer därför att nogsamt följa den ekonomiska utvecklingen under innevarande år.

Vi noterar att måluppfyllelsen avseende verksamhetsmålen kopplat till god ekonomisk hushållning är låg. För 3 av de 30 kommunfullmäktigemålen går utvecklingen åt rätt håll och för resterande 27 görs bedömningen att insatser genomförs men inte ger önskad effekt för att målet ska uppnås under

mandatperioden. Vi ser med allvar på den låga måluppfyllelsen och avser fortsatt följa styrelse och nämndernas arbete för ett nå en ökad måluppfyllelse.

Vi bedömer sammantaget att styrelse, nämnder och beredningar i Örebro kommun i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt.

Vi bedömer sammantaget att styrelse, nämnder och beredningar i Örebro kommun i allt väsentligt har bedrivit verksamheten utifrån ett ur ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att styrelsens och nämndernas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och delvis förenligt med de verksamhetsmål som fullmäktige uppställt.

Vi tillstyrker trots ovanstående att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse och nämnder samt enskilda ledamöterna i dessa organ.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2020.

Sven Landh är vald med undantag för gymnasienämnden.

Nils Gunnarsson är vald med undantag för tekniska nämnden och programnämnd barn- och utbildning.

Vi återoppar bifogade redogörelse och rapporter.

Örebro kommun 2021-04-15

Lena Jansson

Bengt Wentzel

Britta Bjelle

Håkan Gransten

Carin Melin

Anders Fredriksson

Nils Gunnarsson

Gunvor Lindkvist

Gösta Örtensjö

Elena Maisuradze

Lars Norling

Leif Landén

Sven Landh

Yvonne Nordström

Margareta Arvidsson

Bilagor:

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:

Revisorernas redogörelse (bilaga1)

Granskningsrapporter från lekmannarevisorerna i de kommunala bolagen samt revisionsberättelser från de auktoriserade revisorerna i de kommunala aktiebolagen (bilaga 2-26)

ÖREBRO

ÖREBRO KOMMUN
Stadsrevisionen

2021-04-15

Stadsrevisionens redogörelse för 2020 års granskningar

Våra granskningsinsatser har prioriterats utifrån en riskbedömning. Vi har under revisionsåret 2020 genomfört nedanstående granskningsinsatser.

Revisionsrapporter med sammanfattning finns på kommunens hemsida, www.orebro.se.stadsrevisionen. Nedan sammanfattas genomförda granskningar samt de synpunkter som avlämnades då granskningen genomfördes.

Granskning av årsredovisning 2020

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat kommunens årsredovisning för perioden 2020-01-01 – 2020-12-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2020.

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer underlag för sin skriftliga bedömning om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande revisionella bedömningar:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?

Årsredovisningen redogör i allt väsentligt för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans för år 2020.

- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

Vi bedömer att resultatet är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2020.

Vi bedömer att verksamhetens utfall delvis är förenligt med de av fullmäktige fastställda verksamhetsmålen i budget 2020. För samtliga sex målområden krävs fortsatt arbete för att nå önskat resultat. För 3 av de 30 kommunfullmäktigemålen går utvecklingen åt rätt håll och för resterande 27 görs bedömningen att insatser genomförs men inte ger önskad effekt för att målet ska uppnås under

Styrelsen lämnar en sammanfattande bedömning avseende den samlade måluppfyllelsen avseende god ekonomisk hushållning för år 2020.

- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?
-

ÖREBRO

ÖREBRO KOMMUN
Stadsrevisionen

2021-04-15

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Revisorernas bedömning av delårsrapport 2020

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer översiktligt granskat kommunens delårsrapport för perioden 2020-01-01 – 2020-08-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2020.

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin bedömning av om delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om det prognostiserade resultatet är förenligt med de mål som kommunfullmäktige fastställt.

Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande sammanfattande revisionella bedömning:

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att delårsbokslutet för 2020 inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt. Bedömningen i delårsrapporten är att balanskravet kommer att uppfyllas för år 2020. Balanskravsresultatet per 31 december 2020 prognostiseras till 456 mnkr.

- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

Grundat på vår översiktliga granskning av delårsrapportens återrapportering har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att det prognostiserade resultatet inte skulle vara delvis förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2020.

Granskning av programnämnd barn och utbildnings styrning avseende tillsyn av fristående förskolor

PwC har på uppdrag av Örebro kommuns förtroendevalda revisorer genomfört en granskning av programnämnd barn och utbildnings styrning avseende tillsyn av fristående förskolor. Granskningen syftar till att bedöma om nämnden uppfyller skollagens krav inom området.

Vår sammantagna revisionella bedömning är att programnämnd barn och utbildning *inte helt* uppfyller skollagens krav avseende tillsyn av fristående förskolor.

Granskningen visar att i ansökningsprocessen om godkännande av fristående förskoleverksamhet sker en ägar- och ledningsprövning enligt skollagens nya bestämmelser

ÖREBRO

ÖREBRO KOMMUN Stadsrevisionen

2021-04-15

avseende om huvudmannen uppfyller skollagens krav om insikter, ekonomiska förutsättningar och lämplighet som nämnden har att ta ställning till vid beslut.

Utifrån granskade ärenden kan vi konstatera att konsekvensanalyser sker i samband med behandling av ansökan, men med varierande innehåll och analys.

Vi kan inte styrka att nämnden säkerställer att de enskilda huvudmännen anmäler förändringar i ägar- och ledningskretsen. Upprättade styrdokument omfattar inte riktlinjer för området. Samtidigt är de fristående huvudmännen skyldiga att anmäla förändringar i ägar- och ledningskretsen vilket innebär att delar av ansvaret för bristerna vilar på dem.

Vid genomförd fördjupad tillsyn sker en ägar- och ledningsprövning, likt den vid godkännande om ansökan av fristående förskoleverksamhet. Vid fall där förskolan inte längre uppfyller skollagens krav fattar nämnden beslut om återkallelse av godkännande.

Nämnden får en gång per år uppföljning av genomförda tillsyner. I årsrapport för tillsyn framgår inte uppgifter om regelbunden tillsyn har skett enligt beslutad treårscykel. Uppföljning sker inom myndighetsavdelningen, men vi kan inte styrka att detta kommunicerats i nämnden. Det går därmed inte att styrka att nämnden säkerställer en regelbunden tillsyn enligt treårsplanen.

Det finns beslutade riktlinjer och rutiner för tillsyn. Dessa uppges vara kända och tillämpade inom verksamheten, dock konstaterar vi att gällande riktlinjer för tillsyn behöver revideras så att de omfattar skollagens nya bestämmelser kring ägar- och ledningsprövning.

Utifrån granskningens iakttagelser lämnas följande rekommendationer till programnämnd barn och utbildning:

- säkerställ att nämnden vid beslut om godkännande, får till sig tillräckligt underlag i samband med upprättade konsekvensanalyser, särskilt gällande konsekvensanalysens innehåll och bedömningar,
- säkerställ att regelbunden tillsyn genomförs enligt nämndens beslut, samt
- säkerställ att gällande riktlinjer för tillsyn av förskola i enskild regi är aktuella och omfattar
- tillsyn i enlighet med nya bestämmelser i skollagen gällande ägar- och ledningsprövning, även kontroll av förändringar i ägar- och ledningskretsen.

Granskning av arbete med bidragsgivning till föreningar

PwC har på uppdrag av revisorerna i Örebro kommun genomfört en granskning av kommunens arbete med bidragsgivning till föreningar. Granskningen avser att besvara huruvida berörda nämnder säkerställer en tillräcklig intern kontroll gällande hantering av bidrag till föreningar. Granskningen har genomförts utifrån intervjuer, dokumentanalys av styrande dokument samt genomgång av ett urval av ansökningar om föreningsbidrag.

Utifrån genomförd granskning gör vi den sammanfattande revisionella bedömningen att fritidsnämnden, kulturnämnden, programnämnd social välfärd samt landsbygdsnämnden *inte helt* säkerställt en tillräcklig intern kontroll gällande hantering av bidrag till föreningar. Den

ÖREBRO

ÖREBRO KOMMUN
Stadsrevisionen

2021-04-15

sammanfattande revisionella bedömningen baseras på delbedömning av respektive revisionsfråga.

Fritidsnämndens, kulturnämndens, programnämnd social välfärds och landsbygdsnämndens ansvar för hantering och beslut är dokumenterad och regleras i nämndernas reglemente. Ansvarsfördelningen inom nämnden regleras i respektive nämnds delegationsordning. Vi noterar dock att ansvarsfördelningen inte är tydliggjord i något kommunövergripande styrande dokument. Vi konstaterar att gränsdragningsproblematik mellan bidragen upplevs från både förvaltningar och politik.

Granskningen visar att fritidsnämnden, programnämnd social välfärd och landsbygdsnämnden har upprättat dokumenterade riktlinjer för beslut och utbetalning av föreningsbidrag. Det framkommer att kulturnämnden inte upprättat dokumenterade riktlinjer för beslut och utbetalning av föreningsbidrag, utöver den information som framgår på Örebro kommuns hemsida. Vi konstaterar dock att det finns väl inarbetade rutiner för hanteringen av föreningsbidrag.

Granskade nämnder säkerställer att ansökningarna uppfyller krav i beslutade riktlinjer. Dock har de stickprov som tagits i samband med granskningen visat på mindre avvikelser.

Fritidsnämnden, kulturnämnden, programnämnd social välfärd och landsbygdsnämnden genomför kontroller som säkerställer att ansökningarnas uppgifter är korrekta. Vi konstaterar att kontroller av ansökningarnas uppgifter inte sker inom ramen för granskade nämndernas internkontrollplaner 2020. Vi grundar även vår bedömning på att genomfört stickprov visar att alla uppgifter inte kontrolleras. Vidare saknas en tydlig systematik för vilka kontroller som ska genomföras samt när dessa ska ske.

Genom ekonomienhetens kommunövergripande hantering säkerställer granskade nämnder att utbetalningar sker till rätt förening och enligt beslut. Återrapportering av beslutade föreningsbidrag sker i varierande omfattning och under olika former till det granskade nämnderna.

Utifrån genomförd granskning lämnar vi följande rekommendationer:

- Att kommunstyrelsen initierar en översyn av kommunens hantering av föreningsbidrag i likhet med den översyn som inletts vid kultur och fritidsförvaltningen.
 - Att kommunstyrelsen säkerställer att kommunövergripande styrdokument för hanteringen av föreningsbidrag upprättas samt att underliggande nämnds specifika dokument upprättas/anpassas till denna.
 - Att de nämnder som har att hantera föreningsbidrag säkerställer att styrande dokument innehåller direktiv för rapportering kring hantering av föreningsbidrag till ansvarig nämnd.
-

ÖREBRO

ÖREBRO KOMMUN Stadsrevisionen

2021-04-15

- Att de nämnder som har att hantera föreningsbidrag säkerställer att ansvarsfördelningen tydliggörs i styrande dokumentation avseende kontroller i syfte att säkerställa att utbetalning sker till rätt förening.
- Att de nämnder som har att hantera föreningsbidrag säkerställer att de krav som ställs går att följa upp systematiskt.

Granskning av tekniska nämndens miljöarbete

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Örebro kommun genomfört en granskning av tekniska nämndens arbetsmiljöarbete. Granskningen syftar till att bedöma om tekniska nämnden säkerställer ett ändamålsenligt arbetsmiljöarbete. Med ändamålsenligt arbetsmiljöarbete menas ett arbetsmiljöarbete som följer lagar, föreskrifter och kommunens interna styrdokument.

Efter genomförd granskning är den samlade revisionella bedömningen att tekniska nämnden *inte helt* säkerställer ett ändamålsenligt arbetsmiljöarbete.

Granskningen visar att det finns en etablerad samverkan mellan arbetsgivaren och arbetstagare inom olika nivåer inom förvaltningen. Det finns en etablerad roll- och ansvarsfördelning samt tydliga riktlinjer och rutiner vilka enligt uppgift tillämpas av verksamheten. Vi noterar att visst övergripande stödmaterial kan utvecklas. Därutöver behöver stödet från HR-organisationen förbättras samt samverkan mellan arbetsgivaren och de fackliga företrädarna. Vi noterar även att det föreligger vissa brister i lokaler vilket påverkar medarbetarnas arbetsmiljö negativt samt verksamhetschefernas förutsättningar att kunna bedriva ett adekvat arbetsmiljöarbete. Vi anser även att nämnden bör genomföra en översyn av processen för introduktion av nya medarbetare och chefer.

Inom förvaltningen finns riktlinjer och rutiner för undersökning, analys och bedömning av arbetsmiljörisker som uppges vara kända och tillämpas av verksamheten. Det finns en utarbetad systematik för det systematiska arbetsmiljöarbetet. Enligt uppgift förekommer att tillbud som bedöms som ringa inte rapporteras in i systemet. Vi bedömer att denna brist kan påverka hanteringen av tillbud negativt då det finns en risk att adekvata åtgärder uteblir.

Det finns en upprättad rutin för hur det systematiska arbetsmiljöarbetet ska följas upp och återrapporteras till nämnden.

Granskningen visar att nämnden med anledning av tidigare identifierade brister vill få löpande information om utvecklingen av förvaltningens arbetsmiljöarbete. Vi noterar även att nämnden aktivt arbetat med lokalfrågan för att förbättra förutsättningarna för en god arbetsmiljö för verksamheten.

Utifrån granskningens iakttagelser rekommenderas tekniska nämnden:

- Att säkerställa att verksamheterna har tillräckliga förutsättningar för att kunna bedriva ett adekvat arbetsmiljöarbete.
- Att säkerställa att verksamheterna har kännedom om samt tillämpar riktlinjer och rutiner för rapportering och hantering av tillbud och olyckor på ett likvärdigt sätt.

ÖREBRO

ÖREBRO KOMMUN
Stadsrevisionen

2021-04-15

- Att tydliggöra vilka arbetsmiljöutbildningar som en ny arbetsledande chef ska genomgå samt säkerställa att samtliga chefer erhåller arbetsmiljöutbildningar fortlöpande.
- Att genomföra en översyn av processen för introduktion av nya medarbetare och chefer. Detta i syfte att skapa goda förutsättningar för nya medarbetare och chefer i sina respektive roller.
- Att föra dialog med kommunstyrelsen kring åtgärder för att anpassa stödet från HR-funktionen utifrån de behov som tekniska nämndens verksamheter har.

Granskning av ekonomistyrning inom programområde social välfärds ansvarsområde

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Örebro kommun genomfört en granskning avseende kommunstyrelsens och programnämnden social välfärds samt socialnämnden, vårdboendenämnden, hemvårdsnämnden samt funktionsstödsnämndens arbete för en ekonomi i balans inom social välfärds verksamhetsområde.

Den sammanfattande bedömningen är att *kommunstyrelsen* inte helt har säkerställt en ändamålsenlig mål- och budgetprocess på kommunövergripande nivå. Vidare är den sammanfattande bedömningen att *kommunstyrelsen* i all väsentlighet har säkerställt en tillräcklig intern kontroll i mål- och budgetprocessen inom programnämndens respektive driftsnämndernas verksamhetsområde.

Den sammanfattande bedömningen är att *programnämnd social välfärd, socialnämnden, vårdboendenämnden, hemvårdsnämnden samt funktionsstödsnämnden* inte helt har säkerställt en ändamålsenlig ekonomistyrning för den verksamhet den ansvarar för. Vidare är den sammanfattande bedömningen att *programnämnd social välfärd, socialnämnden, vårdboendenämnden, hemvårdsnämnden samt funktionsstödsnämnden* inte helt har säkerställt en tillräcklig intern kontroll i ekonomistyrningen inom programnämndens respektive driftsnämndernas verksamhetsområde.

ÖSBN är gemensam för kommunens samtliga nämnder och grundar sig på fullmäktiges fastställda politiska inriktning. I fastställt budgetdirektiv finns gemensamma förutsättningar för kommunens alla verksamheter. Kommunens årsprocess omfattar budget, bokslut och uppföljning. I granskningen har dock framkommit att det uppdrag som finns att reducera investeringsprogrammet behöver förstärkas.

Den resursfördelning som programnämnd social välfärd tillämpar finns beskriven, men i övrigt finns inte några fastställda dokument som syftar till att vara ett stöd i programnämndens och driftsnämndernas ekonomistyrning.

Programnämnden har fastställt ett antal effektiviseringskrav på driftsnämnderna för att nå en ekonomi i balans. Budgetramen för programnämnden täcker inte de faktiska kostnadsökningarna för 2020. Trots de åtgärder som vidtagits under de senaste två åren prognostiserar programområdet ett fortsatt underskott även för 2020. Den tilldelade budgetramen för programnämnden respektive driftsnämnderna har inte givit den styrningseffekt som budgeten syftar till.

ÖREBRO

ÖREBRO KOMMUN
Stadsrevisionen

2021-04-15

Tilldelning av budgetramarna sker dels utifrån budgetanslag, dels utifrån ett antal komplexa ersättningsmodeller. Trots att programområde social välfärd under ett flertal år inte bedrivit sin verksamhet inom tilldelad budgetram baseras fördelning av resurser på tidigare årsbudget med eventuella justeringar för bland annat tillägg och avdrag för politiska satsningar.

Det är väsentligt att resursfördelningen är transparent och tar hänsyn till verksamhetens mål och behov för att få en god ekonomisk styrning. Därtill behöver kvalitetsambitioner och politiska prioriteringar vara i rimlig nivå med de budgetramar som finns tillgängliga och verksamheten behöver bedrivas med tillräcklig effektivitet.

I granskningen har framkommit att översyn kring resursbedömningsmodellen pågår i syfte att belysa demografiska och strukturella behov och därmed underlätta den politiska prioriteringen, vilket vi ser som positivt.

Fördelning av ansvar och befogenheter kopplat till bland annat resursfördelning, styrning och ekonomisk uppföljning framgår i antagna reglementen för styrelsen och nämnderna samt i delegationsförteckning eller delegationsordning. Otydlighet kan däremot uppstå i ansvarsfördelningen mellan programnämnd och driftsnämnd. För att åtgärda detta har en organisationsutredning genomförts.

Vi konstaterar att prognossäkerheten är god för programnämnden och relativt god för socialnämnden, vårdboendenämnden samt funktionsstödsnämnden. Prognossäkerheten för hemvårdsnämnden bedöms ej vara god.

Granskningen visar att programnämnden ej erhöll månatliga ekonomiska uppföljningar vid sammanträden under 2019. Ekonomiska månadsrapporter har däremot införts inför år 2020 omfattande såväl varje driftsnämnd som programnämndens egen verksamhet, vilket visar att programnämnden tar sitt ansvar i enlighet med antaget reglemente. Utöver ekonomiska månadsrapporter erhåller programnämnden även delårsrapport och årsberättelse vilka omfattar en utförligare uppföljning avseende ekonomi. Granskningen visar även på att respektive driftsnämnd kontinuerligt erhåller ekonomisk uppföljning kring utfall och budgetavvikelse per enhet. Vid delårsrapport och årsberättelse ges utförligare uppföljning avseende ekonomi.

Programnämnden har vid ett antal tillfällen under perioden 2019–2020 givit de driftsnämnder som redovisar underskott i uppdrag att ta fram åtgärder för att uppnå en ekonomi i balans. Programnämnden har även vid två tillfällen under 2019 givit de driftsnämnder som redovisar underskott uppdrag att anpassa sin verksamhet efter beslutade budgetramar och till programnämnden lyfta beslut om förändrat utbud som krävs för detta.

Granskningen visar att vårdboendenämnden, funktionsstödsnämnden, socialnämnden och hemvårdsnämnden vid ett eller flera tillfällen under 2019 och 2020 givit förvaltningen i uppdrag att arbeta med åtgärder för att nå en ekonomi i balans. Granskningen visar även att respektive driftsnämnd vidtagit och planerar för fortsatta åtgärder för att försöka nå en ekonomi i balans. Ingen av driftsnämnderna har däremot under 2019 eller 2020 lyft förslag till beslut om förändring i utbud till programnämnden i syfte att anpassa sin verksamhet efter beslutade budgetramar.

ÖREBRO

ÖREBRO KOMMUN
Stadsrevisionen

2021-04-15

Vi kan konstatera att de åtgärder som har vidtagits på driftsnämnds nivå inom programområdet inte givit tillräcklig effekt för att nå en ekonomi i balans. För 2020 prognostiseras underskott inom samtliga driftsnämnder men framför allt inom hemvårdsnämnden och vårdboendenämnden. En av förklaringarna till underskotten inom programområdet anges vara den pågående pandemin, som medfört att planerade åtgärder inte kunnat genomföras.

Kommunstyrelsen har vid ett flertal tillfällen under 2019-2020 givit de nämnder som redovisar prognostiserat underskott i uppdrag att genomföra åtgärder för att klara av att bedriva verksamheten inom beslutade budgetramar. Vid kommunstyrelsens sammanträde i januari 2020 har kommunstyrelsen fått en redovisning av nämndernas uppdrag att vidta åtgärder för en ekonomi i balans. Kommunstyrelsen har vidare under hösten 2020 inrättat ett särskilt utskott som löpande ska följa ekonomin utifrån de utmaningar som kommunen står inför kommande två åren.

Vi har inom ramen för granskningen inte sett att kommunstyrelsen har lyft frågan kring program-nämndens ekonomiska underskott vidare till fullmäktige, utan har uppmanat de nämnder som redovisar underskott att vidta åtgärder inom sina respektive ansvarsområden.

Med utgångspunkt från de iakttagelser och bedömningar som har framkommit i granskningen lämnar vi följande rekommendationer till programnämnden för social välfärd samt de granskade driftsnämnderna:

- Se över behov av att upprätta nämndspecifika stödjande dokument för att ytterligare stärka en tydlig ekonomistyrning i och med att den politiska inriktningen och kraven på en ekonomi i balans ställer höga krav på nämnderna inom programområde social välfärd.
- Utifrån de senaste årens redovisade underskott samt den utmaning kring en ekonomi i balans som programområdet har kommande år behöver driftsnämnderna fortsätta arbetet med att vidta åtgärder för en ekonomi i balans.
- Tillse att den ekonomiska genomlysning och översyn av biståndsriktlinjer och utskrivningsprocesser som pågår inom programområdet färdigställs som ett led i att förbättra ekonomistyrningen inom programområdet och nå en ekonomi i balans.
- Programnämnden och driftsnämnderna rekommenderas att säkerställa att det finns upprättade tillämpningsregler kopplat till den tillitsbaserade mål- och resultatstyrningen som innefattar anmälan av beslut. Dessa tillämpningsregler behöver även gälla beslut om åtgärder för en ekonomi i balans.

Med utgångspunkt från de iakttagelser och bedömningar som har framkommit i granskningen lämnar vi följande rekommendationer till kommunstyrelsen:

- Snarast färdigställa översynen kring kommunens ekonomistyrning och kommunens styrdokument i syfte att utveckla och stärka en tydlig ekonomistyrning.
-

ÖREBRO

ÖREBRO KOMMUN Stadsrevisionen

2021-04-15

- Säkerställa att arbetet kring den nya resursbedömningsmodellen fortsätter och färdigställs för att underlätta den politiska prioriteringen inför kommande års budgetprocesser.
- Om programnämnden social välfärd och dess driftsnämnder fortsätter redovisa stora underskott kommande räkenskapsår, behöver kommunstyrelsen utreda och besluta om strukturella förändringar inte bara inom social välfärd, utan även inom andra nämnders verksamheter för att nå en ekonomi i balans.

Uppföljning av HVB-hem och familjehem

På uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer har PwC granskat programnämnd social välfärd och socialnämndens styrning och kontroll av familjehem och HVB-hem. Syftet med granskningen är att bedöma om programnämnd social välfärd och socialnämndens styrning och kontroll av familjehem och HVB-hem sker på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll. Med anledning av ansvarsfördelning mellan programnämnd och driftnämnd (socialnämnden) avser den revisionella bedömningen socialnämnden.

Utifrån genomförd granskning är vår sammanfattande revisionella bedömning att socialnämndens styrning och kontroll av familjehem och HVB-hem *inte helt* sker på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll. Den sammanfattande bedömningen baseras på bedömning av revisionsfrågor.

Granskningen visar att det finns aktuella och kända styrande och stödjande dokument finns, dokumenten beskriver kvalitetskrav på utförare (leverantör). Dock har inte uppföljning och kontroll av enskilda placeringar skett/dokumenterats i tillräcklig utsträckning. Uppföljning och kontroll av verksamhetens kvalitet har inte heller skett i tillräcklig utsträckning.

Nämnden har beslutat om uppdrag för att säkerställa ett effektivt resursnyttjande, som en följd kontroll och uppföljning. Dock går det inte att styrka att nämnden fattat aktiva åtgärdsbeslut inom granskningsområdet.

För att utveckla verksamheten lämnas följande rekommendationer till socialnämnden:

- säkerställ att tillräcklig uppföljning och kontroll av enskilda placeringar sker och dokumenteras.
- säkerställ att tillräcklig uppföljning och kontroll av verksamhetens kvalitet sker.
- pröva hur uppföljning och kontroll inom granskningsområdet kan inkluderas i kommande års internkontrollplan.

Granskning av vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämndens arbete med att få individer som uppstår ekonomiskt bistånd till egen försörjning

ÖREBRO

ÖREBRO KOMMUN
Stadsrevisionen

2021-04-15

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Örebro kommun har PwC genomfört en granskning avseende vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämndens (nämnden) arbete med att säkerställa att individer som uppstår ekonomiskt bistånd får ändamålsenliga insatser som kan leda till egen försörjning.

Vår samlade bedömning är att vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden inte helt säkerställer att individer som uppstår ekonomiskt bistånd får ändamålsenliga insatser som kan leda till egen försörjning.

Granskningen visar att nämnden har formulerat ett antal åtaganden utifrån kommunfullmäktiges mål med bäring på det granskade området. Befintliga rutiner och riktlinjer är kända och tillämpade i verksamheten. Det finns en struktur för att säkerställa att de är aktuella och revideras vid behov. Ett arbete har skett under de senaste åren vad gäller översyn av arbetssätt och processer både inom Arbetsmarknad och Försörjning samt samverkan mellan dessa verksamheter.

Det finns etablerade strukturer för både intern samverkan mellan kommunens aktörer och extern samverkan med övriga parter. Vår uppfattning är att det i huvudsak finns en god samverkan och kommunikation mellan de två verksamheterna Försörjning och Arbetsmarknad. Genomförd granskning tyder på att finns vissa utmaningar med samverkan i praktiken med parter som exempelvis Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och hälso- och sjukvården.

Det finns en i huvudsak tydlig struktur och ansvarsfördelning för uppföljning på individnivå, liksom ett systematiskt stöd och struktur för egenkontroll genom kontinuerliga ärendegenomgångar. Det finns en i huvudsak tydlig struktur för uppföljning på aggregerad nivå. Återaktualiseringar till ekonomiskt bistånd följs inte kontinuerligt. Det pågår ett arbete för att utvärdera insatsernas effekt samt modernisera, prioritera och tydligare anpassa insatserna efter deltagarnas och arbetsmarknadens behov. Det finns fortsatt ett visst utvecklingsbehov avseende uppföljning av insatsernas effekt på aggregerad nivå.

Mot bakgrund av granskningsresultaten vill vi lämna följande rekommendationer till vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden att:

- Fortsätta arbeta för en välfungerande samverkan med både interna och externa parter, i syfte att säkerställa en gemensam målbild för insatserna samt för att tydliggöra respektive parts ansvar.
 - Se över möjligheten att följa upp antalet återaktualiseringar, dvs. ärenden som efter en tids självförsörjning åter blir aktuella för försörjningsstöd, för att kunna utvärdera insatsernas resultat och effekter på längre sikt.
 - Följa arbetet med att ta fram metoder för att mäta stegförflyttningar mot egen försörjning.
-

ÖREBRO

ÖREBRO KOMMUN Stadsrevisionen

2021-04-15

- Följa och fortsätta det pågående arbetet, som initierats genom nämndens moderniseringsuppdrag år 2017, att utvärdera insatsernas effekter och ytterligare modernisera och anpassa dem efter deltagarnas och arbetsmarknadens behov.
- Utredda orsaken till att kommunens nettokostnad för arbetsmarknadsinsatser är jämförelsevis höga och överstiger riksgenomsnittet med 83,9 procent, samtidigt som andelen deltagare som börjat arbeta eller studera efter avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet är lägre än i övriga jämförelsegrupper.

Uppföljande granskning

PwC har på uppdrag av revisorerna i Örebro kommun genomfört en samlad uppföljning av tidigare genomförda granskningar. Granskningen har följt upp tidigare granskningar med syftet att bedöma om granskade nämnder och kommunstyrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av den bedömning och åtgärdsförslag som lämnats i genomförda granskningar.

Uppföljningen gäller granskningarna:

- Kommunens förebyggande arbete och åtgärder vid hot och våld (kommunstyrelsen)
- Personuppgiftshantering och IT-säkerhet i skolans IT-system (grundskolenämnden)
- Planprocessen med utgångspunkt i lokalförsörjningsprocessen för skola och förskola (kommunstyrelsen, programnämnd barn- och utbildning samt programnämnd samhällsbyggnad)
- Uppföljning av granskning av vård- och omsorg inom och mellan de vård och omsorgsboenden som finns i kommunen. (kommunstyrelsen, programnämnd social välfärd samt vårdboendenämnden samt hemvårdsnämnden)

Efter genomförd granskning är den sammanfattande bedömningen att kommunstyrelsen och nämnderna delvis vidtagit tillräckliga åtgärder utifrån tidigare identifierade brister.

Två rapporter har besvarats inom den önskade tiden. En rapport har besvarats efter den önskade tiden. En rapport har inte besvarats. Åtta rekommendationer motsvarande 46 procent, har åtgärdats. Åtta av totalt 17 rekommendationer har aktiviteter eller åtgärder som är planerade eller under genomförande. Relaterad risk och rekommendation kvarstår för en rekommendation.

Efter genomförd granskning av vidtagna åtgärder kopplat till uppföljning av hot och våld rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Riktlinjer bör tas fram med rutiner hur arbetet mot hot och våld ska ske.
- Riktlinjerna för arbetet mot hot och våld bör tydliggöra ansvarsfördelningen för aktörer utöver den närmaste chefen tex. säkerhetsavdelning, personalavdelning kommunikationsavdelning osv.

ÖREBRO

ÖREBRO KOMMUN
Stadsrevisionen

2021-04-15

- Kommunen bör erbjuda aktivt stöd till partierna i arbetet mot hot och våld riktat mot förtroendevalda. Kommunen kan verka för att riskanalyser och handlingsplaner görs för att stärka säkerheten för förtroendevalda. Vi anser också att det bör föras statistik över hot och våld riktat mot förtroendevalda.

Efter genomförd granskning av planprocessen rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Säkerställa att berörda nämndreglementen är aktuella.

Efter genomförd granskning av vård- och omsorgsboenden rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Säkerställ att dokumentation av egenkontroller sker på ett enhetligt sätt.
- Säkerställ att det finns en modell för resurstilldelning till vård- och omsorgsboenden med utgångspunkt i de individuella behoven.

Vi noterar att grundskolenämnden trots att vi påtalat detta 2016 och 2019 inte vidtagit några åtgärder. Efter genomförd granskning rekommenderar vi grundskolenämnden att:

- omedelbart adresserar frågan och upprättar riktlinjer och rutiner som säkerställer att information inte sprids till obehöriga.
- ta ett tydligt ansvar för informationssäkerheten.
- säkerställer den interna kontrollen avseende informationssäkerheten

Efter genomförd granskning rekommenderar vi programnämnd barn- och utbildning samt programnämnd samhällsbyggnad att:

- Säkerställa att berörda nämndreglementen är aktuella.

Efter genomförd granskning av vård- och omsorgsboenden rekommenderar vi programnämnd social välfärd, vårdboendenämnden samt hemvårdsnämnden att:

- Säkerställ att dokumentation av egenkontroller sker på ett enhetligt sätt.
- Säkerställ att det finns en modell för resurstilldelning till vård- och omsorgsboenden med utgångspunkt i de individuella behoven.

Granskning av grundskolenämndens styrning avseende trygghet och studiero

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna granskat grundskolenämndens systematiska kvalitetsarbete med fokus på trygghet och studiero. Syftet med granskningen är att bedöma om grundskolenämnden säkerställer ett ändamålsenligt systematiskt kvalitetsarbete inom grundskolan avseende elevers trygghet och studiero och att detta sker med tillräcklig intern kontroll.

ÖREBRO

ÖREBRO KOMMUN
Stadsrevisionen

2021-04-15

Efter genomförd granskning är vår samlade revisionella bedömning att grundskolenämnden inte helt säkerställer ett ändamålsenligt systematiskt kvalitetsarbete inom grundskolan avseende elevers trygghet och studiero. Vi bedömer att nämnden inte helt säkerställer att detta sker med tillräcklig intern kontroll.

Granskningen visar att grundskolenämnden har en tydlig och återkommande struktur för planering av sin verksamhet.

Granskningen visar att det finns en systematik i nämndens kvalitetsarbete som har konkretiserats i ett årshjul. Det är tydligt vilken uppföljning som ska genomföras och när den ska presenteras för nämnden. Processerna påvisar även att huvudmannens systematiska kvalitetsarbete bygger på enheternas kvalitetsarbete. Vi noterar dock att den information som framgår av nulägesöversikterna endast presenteras på aggregerad nivå.

Granskningen visar att det finns en struktur för hur enheternas systematiska kvalitetsarbete ska dokumenteras. Vår genomgång visar att dessa innehåller en uppföljning av verksamheten, en analys av resultaten i förhållande till de nationella målen. Vi noterar att analysförmågan skiljer sig mellan de olika enheterna. Vi noterar också att det kan finnas brister i rapporteringen av kränkingsanmälningar då det saknas ett ändamålsenligt digitalt system för detta.

Granskningen visar att nämnden får systematisk och kontinuerlig uppföljning av kunskapsresultat samt trygghet och studiero. Vår bedömning är dock att uppföljningen på huvudmannanivå behöver utvecklas. Uppföljningen skulle bli mer ändamålsenlig om enskilda skolenheters resultat avseende trygghet och studiero redovisas utifrån olika parametrar såsom kön och ålder.

Granskningen visar att i underlagen som presenteras till nämnden framgår relevanta åtgärdsförslag för att komma tillrätta med skillnader mellan skolenheter, flickor och pojkar samt elever med olika socioekonomiska bakgrunder avseende kunskapsresultat, elevers upplevelse av studiero och trygghet samt kränkingsanmälningar. Åtgärdsförslagen som presenteras bedöms dock inte vara tillräckligt konkreta för att fullt ut leda till ändamålsenliga effekter. Vidare konstaterar vi att nämnden vid flera tillfällen har valt att lägga information om statistik och analyser till handlingarna, utan att fatta beslut om åtgärder eller rikta uppdrag till förvaltningen.

Utifrån granskningens iakttagelser rekommenderar vi nämnden att:

- Genomföra en riktad utbildningsinsats för nämndens ledamöter avseende huvudmannens systematiska kvalitetsarbete.
 - Säkerställa att verksamheten har förutsättningar för att kunna tillämpa riktlinjer och rutiner för rapportering av kränkande behandling på ett likvärdigt sätt för att kunna vidta adekvata åtgärder och insatser.
 - Säkerställa en likvärdig analysförmåga på enhetsnivå.
-

ÖREBRO

ÖREBRO KOMMUN
Stadsrevisionen

2021-04-15

- Säkerställa att elevernas kunskapsresultat samt elevernas upplevelse av trygghet och studiero analyseras utifrån olika parametrar såsom kön och ålder/årskurs på enhetsnivå.
- Säkerställa att huvudmannens samlade dokumentation även tydliggör enheternas olika förutsättningar och resultat vad gäller trygghet och studiero utifrån olika parametrar.

Granskning av exploateringsverksamheten

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna genomfört en granskning av exploateringsverksamheten. Syftet med granskningen är att bedöma om Örebro kommun säkerställer en ändamålsenlig styrning och kontroll avseende exploateringsverksamheten.

Efter genomförd granskning gör vi bedömningen att kommunstyrelsen och programnämnd samhällsbyggnads styrning och kontroll avseende strategiska exploateringsverksamheten delvis är ändamålsenlig.

Granskning har genom dokumentstudier och intervjuer bland annat kunnat utvisa följande:

- Det finns styrande och stödjande dokument avseende exploateringsprocessen för enskilda delar, men ingen beskrivning över hela processen. Befintliga dokument bedöms som ej uppdaterade och det saknas vissa formella uppgifter. Av tillsynsrapport 2019 – uppföljning av intern kontroll framgår att det finns vissa brister i rutin för hantering av styrdokument.
 - Ansvarsfördelningen för exploateringsverksamheten är delvis tydlig och ändamålsenlig. Reglemente och delegationsordning tydliggör hur ansvaret är fördelat idag och många beslut fattas på delegation. Det är inte fastställt vem som bär kostnadsansvaret vid tillkommande kostnader i samband med exploateringar.
 - Översiktsplan och budget ligger till grund för verksamheten. Många beslut om vilka exploateringsprojekt som ska prioriteras och försäljningar fattas på delegation av ordförande efter föredragning i ordförandeberedningen. När större projekt är aktuella lämnas information till programnämnden.
 - Kalkyler tas fram i samband med detaljplan. Det sker ingen löpande rapportering till programnämnden om pågående projekt så att de får tillräcklig information för att kunna prioritera, styra och kontrollera detsamma.
 - Det sker ingen återrapportering av enskilda exploateringsprojekt till nämnden utan uppföljning sker endast på totalnivå. Det sker ingen slutredovisning av enskilda exploateringsprojekt. Det är därmed inte möjligt för nämnden att säkerställa resultatet för olika projekt.
-

ÖREBRO

ÖREBRO KOMMUN
Stadsrevisionen

2021-04-15

Baserat på ovan iakttagelser lämnas följande rekommendationer:

- Ett övergripande styrdokument för exploateringsprocessen tas fram.
- Styrdokument, riktlinjer och rutinbeskrivningar uppdateras regelbundet. I detta ingår att göra en översyn om komplettering behöver göras. Det bör också framgå när och av vem dessa är fastställda samt vilken befattning som är ansvarig för dokumentet.
- Driftskonsekvenser för beslutade exploateringsprojekt och investeringsbehov med anledning av dessa tydliggörs. Vid beslut om större exploatering ska avstämning också göras så att driftkonsekvenser och investeringsbehov ingår i stadens totala budget.
- Sammanställning för pågående exploateringar redovisas där det går att följa enskilda projekt över en viss nivå. Uppföljning och prognos för respektive projekt och totalt redovisas till programnämnden minst i samband med delår och årsredovisning.
- Slutredovisning lämnas för alla projekt enligt styrdokument. För att säkerställa efterlevnaden föreslår vi att detta införs som ett moment i intern kontrollplanen.

Lekmannarevisorernas redogörelse för 2020 års granskningar

Under 2020 har lekmannarevisorerna genomfört grundläggande granskning i samtliga bolag. Inga väsentliga brister har identifierats. Dessutom har fördjupad granskning av hyressättning skett inom ÖBO Omsorgsfastigheter AB samt fördjupade granskning av leverantörsregister och utbetalningar inom Alfred Nobel Science Park AB, Futurum Fastigheter i Örebro AB samt Örebroporten Fastigheter AB.

Övrigt revisionsarbete

Vi har under året genomfört en riskbedömning som underlag för vår prioritering av granskningsinsatserna. Riskbedömningen har samordnats med det uppdrag som lekmannarevisorerna har.

Kommunstyrelsen och nämndernas verksamhet har följts fortlöpande, genom handlingar, protokoll och dialoger med nämnderna.

Som en del av vårt samordningsansvar för granskningen av de kommunala företagen har vi regelbundet informerats om den verksamhet som bedrivits i företagsform. Vi har genomfört bolagsmöten där bolagen träffat Stadsrevisionen och informerat om sin verksamhet.

Kollegiet har närvarat på samtliga kommunfullmäktiges sammanträden.

Revisionsarbetet har omfattat dialoger med kommunfullmäktiges presidium, företrädare för kommunstyrelsen och samtliga övriga nämnder. Våra dialoger med nämndernas företrädare har

ÖREBRO

ÖREBRO KOMMUN
Stadsrevisionen

2021-04-15

främst inriktats mot nämndernas ledning, styrning, uppföljning och intern kontroll av verksamheten.

Revisionen har föranlett synpunkter och förslag av olika karaktär. Dessa har muntligen och skriftligen delgivits nämnder och förvaltningar.

Missivskrivelser har överlämnats till kommunstyrelsen, berörda nämnder och för kännedom till fullmäktige.

Vid Stadsrevisionens sammanträden har företrädare för olika verksamheter bjudits in för att informera om verksamheten.

Vi har inom revisionsgruppen deltagit på olika utbildningar och konferenser. Inom revisionsgruppen har vi delat upp vilka revisorer som deltar vid de olika arrangemangen.. Revisionens ordförande och vice ordförande har deltagit i PwC:s kundråd.

Örebro 2021-04-15

Lena Jansson
OrdförandeBengt Wentzel
Vice ordförande

Projektledare: Rebecka Hansson

Projektmedarbetare: Stina Björnsam

Innehållsförteckning

Inledning	4
lakttagelser och bedömningar	6
Bedömningar utifrån revisionsfrågor	9

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat Örebro kommuns årsredovisning för perioden 2020-01-01 – 2020-12-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2020.

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer underlag för sin skriftliga bedömning om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande revisionella bedömningar:

Revisionsfråga	Kommentar	
Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?	Uppfyllt Årsredovisningen redogör i allt väsentligt för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans för år 2020.	
Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?	Delvis Uppfyllt <i>Finansiella mål:</i> 3 av 3 har uppfyllts <i>Verksamhetsmål:</i> För samtliga sex målområden krävs fortsatt arbete för att nå önskat resultat. För 3 av de 30 kommunfullmäktigemålen går utvecklingen åt rätt håll och för resterande 27 görs bedömningen att insatser genomförs men inte ger önskad effekt för att målet ska uppnås under mandatperioden.	

Är räkenskaperna i
allt väsentligt
rättvisande?

Uppfyllt

Vi bedömer att
räkenskaperna i allt
väsentligt är
rättvisande.

Inledning

Bakgrund

Enligt kommunallagen 11 kap. 20 § ska årsredovisningen lämnas över till fullmäktige och revisorerna snarast möjligt och senast den 15 april året efter det år som redovisningen avser.

Enligt 4 kap 3 § LKBR ska årsredovisningens delar upprättas som en helhet och ge en rättvisande bild av verksamhetens resultat och kommunens eller landstingets ekonomiska ställning.

Kommunfullmäktige skall formulera verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning i budgeten. Dessa mål ska sedan följas upp i delårsrapport och årsredovisning.

Revisorerna ska enligt kommunallagen 12 kap. 2 § bedöma om resultaten i årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning ska lämnas till fullmäktige inför behandlingen av årsredovisningen.

Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av årsredovisningen.

Syfte och Revisionsfrågor

Granskningen syftar till att ge revisorerna underlag för sin skriftliga bedömning om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Revisionskriterier

Följande kriterier används i granskningen:

- Kommunallag (KL)
- Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer
- Fullmäktiges beslut avseende god ekonomisk hushållning

Avgränsning och metod

Avgränsning och inriktning har skett efter en bedömning av väsentlighet och risk. Till grund för bedömningen ligger bland annat resultatet av tidigare års granskning och förändringar i normgivningen avseende den kommunala redovisningen.

Fel i räkenskaperna betraktas som väsentliga om de är av sådan omfattning eller typ att de, om de varit kända för en välinformerad läsare av årsredovisningen med intressen i kommunen, hade påverkat dennes bedömning av kommunen. Detta kan inkludera såväl kvalitativa som kvantitativa fel och varierar mellan kommuner och verksamheter.

Granskningen kommer att utföras enligt god revisionssed med utgångspunkt i utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting" från Sveriges kommunala yrkesrevisorer (SKYREV). Granskningen sker genom intervjuer, dokumentgranskning och granskning av räkenskapsmaterial.

Granskning av kommunens måluppfyllelse har genomförts i enlighet med Skyrevs rekommendation "RU Granskning av årsredovisning".

En översiktlig granskning av intern kontroll i system och rutiner vilka bedöms som väsentliga för den finansiella rapporteringen har genomförts.

Den granskade årsredovisningen fastställdes av kommunstyrelsen 2021-04-13 och fullmäktige behandlar årsredovisningen 2021-04-26.

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomidirektör samt ekonomer från kommunstyrelseförvaltningen.

Iakttagelser och bedömningar

Verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomisk ställning

Iakttagelser

Förvaltningsberättelse

Enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) 4 kap 1§ framgår att en årsredovisning ska innehålla en förvaltningsberättelse. I 11 kap LKBR redogörs för vilka upplysningar som kommunen ska lämna i förvaltningsberättelsen. Dessa upplysningar omfattar:

- Översikt över verksamhetens utveckling
- Den kommunala koncernen
- Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning
- Händelser av väsentlig betydelse
- Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten
- God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning
- Balanskravsresultat
- Väsentliga personalförhållanden
- Förväntad utveckling

Av RKR's rekommendation R15 Förvaltningsberättelse framgår att förvaltningsberättelsen ska innehålla underrubriker som motsvarar de obligatoriska upplysningar som ska lämnas enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning. Vidare framgår vilka upplysningar som behöver lämnas under respektive rubrik.

Förvaltningsberättelsen uppfyller kraven enligt LKBR och RKR's rekommendationer.

Redovisat balanskravsresultat uppgår till 614 mnkr. 208 mnkr har avsatts till resultatutjämningsreserven enligt gällande riktlinjer.

Driftredovisning

Årsredovisningen innehåller en driftredovisning i eget avsnitt. Det framgår hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställs för den löpande verksamheten. Verksamhetens samlade resultat uppgår till 26 mnkr.

Programområde social välfärd redovisar sammantaget ett utfall uppgående till -50,1 mnkr. Hemvårdsnämnden redovisar ett resultat om -54,4 mnkr, socialnämnden -10,9 mnkr, vårdboendenämnden -17,1 mnkr och programnämnd social välfärd 27,3 mnkr.

Programområde barn och utbildning redovisar ett sammanlagt överskott om 40,5 mnkr. Ingen av nämnderna redovisar ett underskott. Det sammanlagda resultatet för programområde samhällsbyggnad uppgår till 9,7 mnkr. Endast programnämnden redovisar ett underskott om -5,0 mnkr.

Årets resultat i kommunkoncernen uppgår till 738 mnkr.

Investeringsredovisning

Årsredovisningen innehåller en investeringsredovisning i eget avsnitt. Investeringsredovisningen omfattar en samlad redovisning av kommunens och kommunkoncernens investeringsverksamhet. Kommunkoncernens investeringar uppgår till 2 320 mnkr varav 1 147 mnkr avser investeringar i skattefinansierad verksamhet. Kommunens investeringar under 2020 uppgår till 619 mnkr att jämföra med budgeterade 1 129 mnkr.

Bedömning

Grundat på vår granskning har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att årsredovisningen inte lämnar upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans för år 2020.

God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har i *Övergripande strategier och budget (ÖSB) 2020* fastställt sex målområden. Utifrån dessa har sedan 30 kommunfullmäktigemål som har betydelse för en god ekonomisk hushållning formulerats. Målen är långsiktiga och gäller för innevarande mandatperiod men omprövas inför varje nytt budgetår. För att ytterligare förtydliga den politiska viljan finns det 45 inriktningar som gäller för budgetåret.

Kommunstyrelsen gör den samlade bedömningen att Örebro kommun sammantaget har uppfyllt kraven för en god ekonomisk hushållning 2020. Årets utveckling inom verksamhetsmålen och de finansiella målen, tillsammans med nämndernas arbete med grunduppdraget enligt reglementet, används som grund för bedömningen.

Iakttagelser

Finansiella mål

I årsredovisningen görs en avstämning mot kommunens finansiella mål för god ekonomisk hushållning som fastställts i budget för 2020. Av den framgår att samtliga tre finansiella mål är uppfyllda.

Finansiella mål	Utfall 2020	Måluppfyllelse
Över nästkommande treårsperiod ska verksamhetens resultat inklusive utdelning från bolagen uppgå till minst 1 procent av skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag.	Snitt över planperioden 2,5 procent	Uppfyllt
Självfinansieringsgraden för kommunens investeringar för skattefinansierad verksamhet ska vara lägst 70 procent.	Självfinansieringsgrad 244 procent	Uppfyllt
Soliditeten inklusive pensionsförpliktelser ska som lägst uppgå till 50 procent. Internbankens påverkan på balansräkningen är exkluderad i målet.	Soliditet 53 procent	Uppfyllt

Mål för verksamheten

I årsredovisningen görs en avstämning mot kommunens verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning som fastställts i budget 2020.

- Örebro i sin fulla kraft
- Lärande utbildning och arbete genom hela livet i Örebro
- Ett tryggt och gott liv för alla
- Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet
- Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald
- Hållbara och resurseffektiva Örebro

Inom samtliga sex målområden är den samlade bedömningen att fortsatt arbete krävs för att nå önskat resultat. Inom 3 av de 30 kommunfullmäktigemålen visar analyserna och nyckeltalen att utvecklingen går åt rätt håll för att målen ska nås inom innevarande mandatperiod. För 27 av målen är den sammantagna bedömningen att insatser genomförs och ger resultat men inte i den takt som behövs för att nå målet inom mandatperioden.

Av de 45 beslutade inriktningarna har 9 genomförts under året, 26 har påbörjats och 10 har påbörjats men saknar förutsättningar.

Bedömning

Grundat på vår granskning av årsredovisningens återrapportering har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att resultatet inte skulle vara *förenligt* med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2020.

Grundat på vår granskning av årsredovisningens återrapportering har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att resultatet inte skulle vara *delvis förenligt* med de verksamhetsmål som fullmäktige fastställt i budget 2020.

Styrelsen lämnar en sammanfattande bedömning avseende den samlade måluppfyllelsen avseende god ekonomisk hushållning för år 2020.

Rättvisande räkenskaper¹

laktagelser

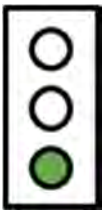
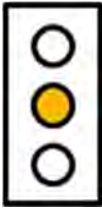
¹ Med räkenskaper menas sammanställda räkenskaper, resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys och noter.

Vid granskningen av kommunens årsredovisning har inga väsentliga² avvikelser noterats. Resultat- och balansräkningen är uppställda enligt LKBR och omfattar erforderliga noter.

Bedömning

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Kommentar	
Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?	Uppfyllt Årsredovisningen redogör i allt väsentligt för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans för år 2020.	
Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?	Delvis Uppfyllt <i>Finansiella mål:</i> 3 av 3 har uppfyllts <i>Verksamhetsmål:</i> För samtliga sex målområden krävs fortsatt arbete för att nå önskat resultat. För 3 av de 30 kommunfullmäktigemålen går utvecklingen åt rätt håll och för resterande 27 görs bedömningen att insatser genomförs men inte ger önskad effekt för att målet ska uppnås under	

² Fel i räkenskaperna betraktas som väsentliga om de är av sådan omfattning eller typ att de, om de varit kända för en välinformerad läsare av årsredovisningen med intressen i kommunen, hade påverkat dennes bedömning av kommunen. Detta kan inkludera såväl kvalitativa som kvantitativa fel och varierar mellan kommuner och verksamheter.

mandatperioden.

Är räkenskaperna i
allt väsentligt
rättvisande?

Uppfyllt

Vi bedömer att
räkenskaperna i allt
väsentligt är
rättvisande.

Rekommendationer

Granskningen föranleder inga rekommendationer.

2021-04-15

Rebecka Hansson

*Auktoriserad revisor
Huvudansvarig revisor*

Uppdragsledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Örebro kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan 2020-12-17.. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

Grundläggande granskning

Innehållsförteckning

Örebro kommuns styrmodell

Örebro kommuns politiska organisation

Grundläggande granskning

Grundläggande granskning

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor

Sammanfattning

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor

Avslutning

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor

Avslutning

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor

Avslutning

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor

Avslutning

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor

Sammanfattning

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor

Sammanfattning

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor

Sammanfattning

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor

Sammanfattning

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor

Sammanfattning

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor

Sammanfattning

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor

Sammanfattning

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor

Sammanfattning

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor

Sammanfattning

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor

Sammanfattning

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor

Sammanfattning

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor

Sammanfattning

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor

Sammanfattning

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor

Sammanfattning

***Sammanfattning bedömningar
Kommunstyrelse och nämnder utanför programområdena***

***Sammanfattning bedömningar
Programområde Barn och utbildning***

***Sammanfattning bedömningar
Programområde Samhällsbyggnad***

***Sammanfattning bedömningar
Programområde Social Vård***

Reflektioner

Rekommendationer

—